

ZOEKPLAAT GRONDRECHTEN

FEBRUARI 2016 – AAN DE SLAG MET ... #2

ProDemos Huis voor democratie en rechtsstaat

DOCENTENHANDLEIDING

WAT HEB JE NODIG?

- * De zoekplaat staat op de volgende pagina en is in kleur te downloaden op www.prodemos.nl/POpolitiek

DE WERKVORM IN HET KORT

Nederland heeft een Grondwet. In de grondwet staat hoe Nederland bestuurd wordt. Maar er staan ook grondrechten in: rechten voor iedere Nederlandse burger. Bijvoorbeeld vrijheid van meningsuiting, of vrijheid van Godsdienst. In deze werkvorm ontdekken leerlingen aan de hand van een zoekplaat een aantal van deze grondrechten.

LEERDOEL

Leerlingen leren een aantal grondrechten die in onze grondwet beschreven staan.

HOE LANG DUURT HET?

20 minuten

DE WERKVORM STAP VOOR STAP

1. Vertel de leerling wat de Grondwet is.

De Grondwet is de belangrijkste wet van Nederland. In de grondwet staan veel verschillende wetten. Er staat bijvoorbeeld in wat de koning allemaal wel en niet mag doen. Ook de rol van de minister-president en de ministers staat er in beschreven. Maar in de grondwet staan ook rechten die Burgers in Nederland hebben. Dat zijn grondrechten. Er staat in de grondwet dat burgers het recht hebben hun eigen leven te leiden, zonder dat de overheid zich met hun mening, geloof en keuzes bemoeit.

2. Deel de klas op in twee- of drietallen. Elk groepje krijgt van u een zoekplaat. De opdracht kan ook individueel gedaan worden, maar dat heeft niet de voorkeur. In groepjes gaan de leerlingen namelijk hardop in gesprek over wat ze zien waardoor ze van elkaar leren.
3. U legt de opdracht uit. Elk groepje probeert zoveel mogelijk artikelen uit de grondwet te herkennen in de tekening. Ze schrijven op welke grondwetsartikelen ze denken te zien. Hiervoor krijgen ze ongeveer 10 minuten de tijd. Let op: niet alles in de tekening heeft een verborgen betekenis. Sommige personen beelden een grondwet uit, andere personen hebben geen speciale betekenis. (Bijvoorbeeld: de oude vrouw die de kippen voert beeldt geen grondrecht uit)
4. Met de hele klas bespreekt u de antwoorden. U kunt bijvoorbeeld alle groepjes om de beurt een artikel laten noemen die ze herkend hebben. Nadat alle groepjes zijn geweest kijkt u of er nog artikelen gevonden zijn die nog niet zijn genoemd. En – in het geval dat niet alles is gevonden – kunt u zelf nog een aanvulling geven.

ANTWOORDMODEL ZOEKPLAAT GRONDRECHTEN

De volgende artikelen zijn te zien in de zoekplaat:

1. **Artikel 1: Gelijkheidsbeginsel**

Je mag niet discrimineren.

Er staat een agent bij twee jongeren die met graffiti hebben gespoten op de muur. Ze zien er verschillend uit. Als ze hetzelfde gedaan hebben, dan hoort de agent ze op gelijke wijze te behandelen. (Dit artikel is vrij moeilijk te herkennen in de zoekplaat.)

2. **Artikel 4: Kiesrecht**

Iedere Nederlander vanaf 18 jaar mag stemmen.

Voor het stemhokje staan drie heel verschillende mensen in de rij.

3. **Artikel 5: Petitierecht**

Recht om handtekeningen te verzamelen en een protest in te dienen.

Midden onder is een man een pak handtekeningen aan het verzamelen.

4. **Artikel 6: Vrijheid van godsdienst en levensovertuiging**

Je mag zelf weten waarin je gelooft.

Op de tekening zijn verschillende uiterlijke kenmerken van een geloofsovertuiging te zien: een non met kruisje, een man met keppeltje en een vrouw met hoofddoekje.

5. **Artikel 7: Vrijheid van meningsuiting, waaronder vrijheid van drukpers**

Je mag je eigen mening hebben en de overheid controleert niet wat er in de krant geschreven wordt.

Voor de muur met graffiti loopt een krantenbezorger.

6. **Artikel 8: Vrijheid van vereniging**

Iedereen mag een vereniging oprichten, bijvoorbeeld een voetbalclub of een zwemvereniging. Hiervoor hoef je geen toestemming te vragen aan de overheid

In één van de huizen huist het bestuur van een voetbalclub, zie spandoek.

7. **Artikel 9: Vrijheid van vergadering en betoging.**

Je mag in Nederland demonstreren. Je moet dit wel van tevoren even melden.

Er is een groep mensen aan het demonstreren met spandoeken.

8. **Artikel 17: Vrije toegang tot rechter**

Iedereen kan naar de rechter stappen.

Links op de tekening is een soort rechtbank te zien.

9. **Artikel 23: Onderwijs, waaronder vrijheid van onderwijs**

In Nederland heeft iedereen recht op onderwijs, er is zelfs leerplicht. Er mogen verschillende scholen opgericht worden. Zoals katholieke, protestantse of islamitische basisscholen.

Rechts op de tekening is een school te zien met daarop de symbolen van twee geloofsovertuigingen.

10. Artikel 42: Onschendbaarheid koning en ministeriële verantwoordelijkheid

De koning heeft in Nederland geen macht. Hij zit wel in de regering, maar de ministers zijn verantwoordelijk en de Tweede Kamer bepaalt welke nieuwe wetten er komen.

Vlak bij de fontein knipt 'de koningin' een lintje door, wat staat voor het feit dat de macht niet bij haar ligt, maar ze vooral een ceremoniële rol heeft.

11. Artikel 50: Er is een volksvertegenwoordiging

Nederlanders mogen stemmen op de Tweede Kamer. De Kamerleden vertegenwoordigen het volk.

Linksonder zijn drie zetels uit de Tweede Kamer te zien.

12. Artikel 53: Geheime stemming

Je hoeft nooit te vertellen op wie je hebt gestemd.

Het stemhokje op de zoekplaat heeft een gordijntje en er staat een verbodsbordje op voor het maken van foto's.

13. Artikel 114: De doodstraf kan niet worden opgelegd.

In Nederland is de doodstraf verboden.

Linksboven is een galg te zien die buiten gebruik is.